

Het leven in Lonneker

Een onderzoek naar de leefbaarheid in Lonneker

Martijn van de Wal

28-1-2010

Bestuurskunde

Universiteit Twente

Begeleiders

Dhr. Svensson

Dhr. Oosterwijk

Dhr. Purmer

Dhr. Roeloffzen

Inhoudsopgave

Management samenvatting	3
Aanleiding	6
Voorwoord	7
Inleiding	8
Opzet van het onderzoek	9
Resultaten	12
Conclusies	43
Aanbevelingen	49
Referentielijst	51
Bijlage 1	52

Management samenvatting

In de periode augustus 2010 is er onderzoek verricht naar de leefbaarheid van Lonneker. Hieronder zullen de ingekorte conclusies worden weergegeven om de belangrijkste vindingen te tonen. De vragenlijst die is gebruikt is te vinden in bijlage 1.

Wonen

Conclusie: De respondenten zijn geneigd in Lonneker te blijven wonen. De huizenprijs ligt ver boven het landelijk gemiddelde net als het eigenwoningbezit. Een groot gedeelte van de respondenten wil graag in Lonneker blijven wonen en wil graag voorrang bij het verkrijgen van een seniorenwoning.

Aanbevelingen: De loting die op het heden geldt voor een seniorenwoning wordt als onwenselijk beschouwd door de respondenten. Er bestaat op dit moment een onevenwichtige woningmix, actief beleid om deze mix evenwichtiger te maken strekt tot de aanbevelingen.

Woonomgeving

Conclusie: Als er wordt gevraagd naar de algehele tevredenheid met het dorp, dan beantwoordt 87,5% van de respondenten dat zij tevreden dan wel zeer tevreden is. Dit wordt versterkt door het feit dat meer dan de helft van de respondenten vindt dat het Lonneker er op vooruit is gegaan afgelopen jaar. Slechts 5,4% vindt dat Lonneker erop achteruit is gegaan afgelopen jaar.

Aanbevelingen: De verkeerssituatie van de Oldenzaalsestraat, het dorpsplein en de scholen zijn niet optimaal, herinrichting dient overwogen te worden. Het is noodzakelijk de functie en gebruikersgroep van het jeugdthunk opnieuw te bekijken. De lange looptijd naar het openbaar vervoer dient met de verouderende bevolking opnieuw te worden bekeken. Als laatste is een speeltuin aan de oostzijde van het dorp zeer wenselijk.

Gezondheid

Conclusie: De beoordeling van respondenten over de eigen gezondheid is zeer positief te noemen, echter een aanzienlijk deel (21,9%) wordt op enigerlei wijze belemmerd in de dagelijkse bezigheden.

Sport

Conclusie: In Lonneker wordt ten opzichte van Nederland niet meer of minder gesport. Ongeveer de helft van de respondenten sport minstens een keer in de week. Opvallend is dat de jongeren van Lonneker (5 tot 17 jaar) juist ver bovengemiddeld aan sport doen. Verder beweegt één vijfde van de respondenten minder dan drie keer in de week. 31,8% van de respondenten beweegt meer dan vijf keer in de week.

Aanbevelingen: Voor de oudere bevolking is een actief gezondheidsbeleid aan te raden. De gemeente kan in samenwerking met andere instellingen de gezondheid verbeteren of voor langere tijd op een hoog niveau houden.

Sociale participatie

Conclusie: Lonneker is een saamhorig dorp waarbij informele contactmogelijkheden, als een praatje met burens of dorpsbewoners en het bezoeken van een vereniging, frequent worden gebruikt. In tegenstelling hiermee zijn er maar een beperkt aantal respondenten zelf actief betrokken bij het organiseren van activiteiten. Toch verricht de helft van de respondenten wel vrijwilligerswerk. Verder wordt er weinig gebruik gemaakt van formele wegen (zoals een dorpsraadvergadering) om de leefbaarheid te beïnvloeden.

Aanbevelingen: Gezien er weinig gebruik wordt gemaakt van formele wegen om de leefbaarheid te beïnvloeden is het aan te raden op termijn vervolgonderzoek te doen, om te analyseren of het aanbod aan voorzieningen aansluit op de behoeften van de bewoners.

Vrijtijdsbesteding

Conclusie: Veel respondenten zijn lid van een vereniging in Lonneker. Wanneer een respondent lid is van een vereniging buiten Lonneker dan is de oorzaak vaak dat de vrijetijdsbesteding niet in Lonneker wordt aangeboden. Vervolgens zijn er weinig respondenten die naar een café of restaurant in Lonneker gaan. Als redenen hiervoor worden gegeven dat de mensen waarmee men uitging ergens anders wonen of het aanbod te beperkt is in Lonneker. Het beperkte aanbod wordt echter niet als een probleem gezien, omdat er genoeg alternatieven in Enschede zijn. De respondenten zijn tevreden met het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd evenals het culturele aanbod.

Aanbevelingen: Het verenigingsleven is zeer actief in Lonneker, de gemeente en de dorpsraad zouden deze activiteiten actief moeten steunen.

Duurzaamheid

Conclusie: De respondenten staan positief tegenover duurzaamheid. Veel mensen zijn bereid een hogere prijs te betalen wanneer een goed duurzaam is. Tevens is men eerder bereid investeringen te doen in duurzame alternatieven als de subsidie hoger zou zijn. Opvallend is wel dat een aanzienlijk deel van de respondenten duurzaamheid wel ziet als kostprijsverhogend aspect.

Aanbevelingen: Om de duurzaamheid te vergroten kan gedacht worden aan subsidies op duurzame investeringen. Mogelijkerwijs zou een pilot om duurzaamheid te ontwikkelen in Lonneker een goede optie zijn.

Dorpsraad en Bestuur

Conclusie: De respondenten vinden dat de dorpsraad genoeg doet voor het dorp en het dorp goed informeert. Echter, de respondenten vinden dat de gemeente niet voldoende doet voor het dorp. Ook kan de informatievoorziening vanuit de gemeente worden verbeterd. Met betrekking tot het functioneren van de dorpsraad lijken er wel ideeën te bestaan hoe het beter zou kunnen, maar een duidelijk plan is niet voorhanden. Een democratisch gekozen dorpsraad kan in ieder geval niet op een grote meerderheid rekenen.

Aanbevelingen: De gemeente moet de zichtbaarheid van de taken die het verricht vergroten en duidelijk communiceren naar de burgers toe. Verder dient de samenstelling van de dorpsraad te worden heroverwogen. Een goede optie zouden minimale vereisten kunnen zijn. Als voorbeeld: minimaal 40% vrouwen.

Observatie-eenheden

Conclusie: Er zijn geen afwijkingen geconstateerd met betrekking tot de observatie-eenheden ten opzichte van het vooraf verwachte patroon.

Aanleiding

Het leven in Lonneker kan worden beïnvloed door zeer veel zaken zoals: de buurt, de woning en de voorzieningen die er zijn. In dit onderzoek zal specifiek worden ingegaan op de leefbaarheid in Lonneker en voornamelijk op beïnvloedbare factoren van deze leefbaarheid. In het onderzoek zal de kwantiteit en kwaliteit van de beïnvloedbare factoren in Lonneker worden gemeten en geanalyseerd. In Nederland wordt onderzoek naar leefbaarheid al lange tijd gedaan door het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). Het SCP probeert echter geheel Nederland in kaart te brengen. In het onderzoek wordt getracht eenzelfde onderzoek te doen echter, toegepast op een lokale actor. Het leefbaarheidsonderzoek wordt toegespitst op lokale problemen en lokale faciliteiten. Het onderzoek tracht antwoord te geven op de vragen die vanuit de gemeente Enschede evenals de dorpsraad Lonneker zijn gesteld. Al deze vragen spitsen zich toe op het wel en wee van de burgers van Lonneker. De auteur hoopt dat u het onderzoek met veel interesse zal lezen en aanvullingen of opmerkingen zijn altijd welkom.

Voorwoord

In het kader van mijn bachelorscriptie heb ik in mei 2010 contact gezocht met de Gemeente Enschede voor een opdracht. Hier werd positief op gereageerd en voor u ligt het onderzoek wat in samenwerking met de Gemeente Enschede en de dorpsraad Lonneker tot stand is gekomen. De onderzoeker wil de ruimte graag benutten om een aantal personen te bedanken. Allereerst mijn begeleider vanuit de gemeente Dhr. Purmer. Met opbouwende kritiek en een hoge mate van professionaliteit heeft hij een groot aandeel gehad in het onderzoek dat voor u ligt. Als tweede Dhr. Roeloffzen, mijn begeleider vanuit de dorpsraad. Zijn scherpe inzicht in bepaalde vraagstellingen en kennis van de lokale omgeving hebben het mogelijk gemaakt een leefbaarheidsonderzoek uit te voeren in een lokale setting. Dhr. Svensson en dhr. Oosterwijk mijn begeleiders vanuit de universiteit. Met kritische blik hebben zij mij gedurende de hele rit uitgedaagd om bepaalde zaken scherper en duidelijker te formuleren. In het aanbrengen van enige structuur in het verslag hebben zij een groot aandeel gehad.

Inleiding

Een groot probleem bij een aantal dorpen in Nederland is de leefbaarheid. Zo zijn er voorbeelden van dorpen die vergrijzen en daarmee slapende dorpen worden (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006 p, 36). Ook zijn er dorpen die in voorzieningenniveau dermate teruglopen dat het lastig wordt om het dorp leefbaar te houden (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006 p, 260).

In Lonneker zijn al een aantal onderzoeken verricht naar leefbaarheid en de mogelijkheden om deze leefbaarheid te verbeteren (Gemeente Enschede & LIVIO, 2008)(Gemeente Enschede, Stichting dorpsraad Lonneker, 2009). Daarin is onder meer de nadruk gelegd op een bepaalde leeftijdscategorie, namelijk 65+ (Gemeente Enschede & LIVIO, 2008) of het ontwikkelen van een realistische uitvoeringsagenda (Gemeente Enschede, Stichting dorpsraad Lonneker, 2009). Het nieuwe onderzoek wat voor u ligt is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Enschede en heeft als doel een integraal beeld te geven van de leefbaarheid van Lonneker. Specifieke aandacht wordt geschonken aan eventuele zaken waarin de gemeente en de dorpsraad geïnteresseerd zijn zoals duurzaamheid en het functioneren van de dorpsraad.

De hoofdvraag van het onderzoek is als volgt geformuleerd:

In welke mate is Lonneker op dit moment leefbaar, en hoe kan de leefbaarheid worden verbeterd?

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek zal een kwantitatief onderzoek zijn, dit betekent dat op basis van empirische cijfermatige data conclusies zullen worden getrokken. Er zal een inventarisatie van wensen worden gemaakt, vervolgens zullen deze wensen worden ingedeeld aan de hand van domeinen. Allereerst zal de selectie van observatie-eenheden ter discussie worden gesteld. Vervolgens zal de keuze voor een enquête als onderzoeksmethode uit een worden gezet. Het doel van de enquête is de goede punten van Lonneker in kaart te brengen, de mogelijke verbeterpunten te inventariseren en het functioneren van de dorpsraad in beeld krijgen.

De selectie van observatie-eenheden

De selectie van de observatie-eenheden is gegeven door de opdrachtgevers. Het onderzoek richt zich specifiek op het dorp Lonneker, inclusief het buitengebied, in de gemeente Enschede. Het dorp bestaat uit 1763 inwoners in 2009 echter, het totale gebied dus dorp inclusief buitengebied heeft 2939 inwoners (Gemeente Enschede, Stichting dorpsraad Lonneker, 2009). In het onderzoek zal echter gericht worden op huishoudens gezien van deze 2939 personen niet iedereen de mogelijkheid heeft om de enquête in te vullen, gezien de jonge leeftijd of ziekte. Daarnaast is het voor de statistische validiteit ook niet noodzakelijk om iedereen te enquêteren. Verder is er ook een tijds- en kostenbeperking wat het aantal respondenten beperkt. Per huishouden wordt een enquête verstrekt en deze wordt ingevuld door de persoon, die het eerste jarig is in het huishouden, op voorwaarde dat deze persoon 18 jaar of ouder is. Tevens zal de enquête online in te vullen zijn wat de responsieratio vooral onder de jongere bevolking van Lonneker zou kunnen verhogen. Een groot voordeel van deze methode is dat hij bijna volledig bias vrij is. De enige mogelijke invloed die, jarig zijn, zou kunnen hebben is wanneer er onderzoek wordt gedaan naar onderwijs waarbij de cyclus van het schooljaar invloed heeft. Verdere invloeden zijn waarschijnlijk niet aanwezig of dermate marginaal aanwezig dat het geen statistische afwijking oplevert.

Een factor die wel van belang is bij het verstrekken van een enquête op het niveau van huishoudens is dat huishoudens met meerdere personen relatief ondervertegenwoordigd zijn. Zo heeft een individu in een huishouden met vier bewoners 25% kans om als eerste jarig te zijn wanneer zij evenredig over het jaar verdeeld jarig zouden zijn. Een huishouden met één persoon heeft vanzelfsprekend een kans van één om de enquête in te vullen. Echter voor het onderzoek is het onhaalbaar om elk individu te enquêteren, tevens worden er geen grote problemen verwacht gezien er maar weinig huishoudens zijn met vier personen die allen 18 jaar of ouder zijn. Als laatste tegenwerping is te beargumenteren dat enquêtes waarschijnlijk aan de keukentafel worden ingevuld waarbij iedereen zijn zegje kan doen.

Een voordeel van het selecteren van personen in een huishouden is dat de data wel op persoonsniveau beschikbaar wordt gemaakt wat het onderzoek ten goede komt. De bewoners van het dorp Lonneker inclusief buitengebied laten een gemiddelde leeftijdsopbouw zien in relatie tot de rest van de gemeente Enschede (Gemeente Enschede, 2008). Er hoeft dus niet vooraf voor een onevenwichtige leeftijdsopbouw te worden gecorrigeerd. Lonneker inclusief buitengebied beslaat 1244 huishoudens (Gemeente Enschede, Stichting dorpsraad Lonneker, 2009).

Ervaring leert dat een enquête direct of vrij kort na aankomst wordt afgehandeld en maar een klein percentage op een later tijdstip wordt afgehandeld. Vanzelfsprekend zal er non response ontstaan. De gevolgen hiervan zijn te overzien wanneer zij binnen bepaalde marges blijven. Wanneer de non response echter zo hoog wordt dat het problemen gaat op leveren met betrekking tot de statistische conclusie validiteit dan zullen passende maatregelen worden genomen om de responsratio omhoog te krijgen. Hierbij kan men denken aan het opnieuw versturen van de enquête om een hogere responsratio te verkrijgen. Ook kan de enquête nog een keer onder de aandacht worden gebracht zodat meer observatie-eenheden de enquête invullen. Met de online versie wordt getracht de werkelijke leeftijdsopbouw zo dicht mogelijk te benaderen zodat achteraf niet gecorrigeerd hoeft te worden voor een onevenwichtige leeftijdsverdeling. Vervolgens zullen deze gegevens met het Statistical Package for Social Sciences (SPSS) worden geanalyseerd. Hieruit zullen voornamelijk eenvoudige analyses worden gemaakt in verband met het herhalen van het onderzoek in de toekomst door personen die minder kennis van statistiek hebben. Tevens is het een voordeel om eenvoudige statistiek toe te passen indien de enquête in ander onderzoek ook wordt gebruikt.

Onderzoeksmethodiek: de enquête

In het onderzoek zal er gebruik worden gemaakt van, door de respondenten zelf, ingevulde enquêtes met het oog op de volgende voordelen ten opzichte van andere vormen van enquêtes. Allereerst heeft een schriftelijke enquête de voordelen om sneller antwoorden te produceren tegen lagere kosten (Babbie, 2007 p. 275). Deze tijdsbesparing is een noodzakelijk vereiste in verband met de korte duur die staat voor dit onderzoek. Een ander voordeel van een schriftelijke enquête is dat respondenten delicate situaties eerder zullen rapporteren omdat er geen persoon tegenover hen zit die hen kan identificeren en raar zal opkijken bij bepaalde antwoorden (Babbie, 2007 p. 275). Een nadeel van de schriftelijke enquête is dat het lastiger is om gecompliceerde vragen te stellen, omdat er geen uitleg gegeven kan worden bij de vragen (Babbie, 2007 p. 275). In dit onderzoek levert dat echter geen groot nadeel op gezien er voornamelijk wordt gericht op objectieve criteria. Deze criteria zijn over het algemeen eenvoudiger dan gecompliceerde meningsvormende vraagstukken.

Het richten op objectieve criteria kan leiden tot een beperkt beeld, echter gezien de beïnvloedbaarheid van subjectieve indicatoren zeer laag is wordt het met overheidsbeleid bijsturen van deze indicatoren als niet effectief beschouwd (Boelhouwer & Stoop, 1999). Daarnaast zijn er een beperkt aantal subjectieve vragen waarmee, gecorrigeerd kan worden voor deze beperking. Een ander groot voordeel van een schriftelijke enquête is dat er uitstekend kenmerken van grote populaties gemeten mee kan worden (Babbie, 2007 p. 276). Er is namelijk geen betere methode van observatie waarmee een dusdanig grote generaliseerbare capaciteit wordt behaald (Babbie, 2007 p.276). Een nadeel dat wordt genoemd door Babbie (2007, p276) is om complexiteit te vatten in een opgelegd format. Zo zijn er bepaalde antwoordmogelijkheden vastgesteld. Dit nadeel wordt tenietgedaan door bij bijna elke vraag een optie open te laten waardoor het mogelijk is altijd nog een toevoeging te maken. Daarmee wordt de kans gegeven een alternatief toe te voegen, die niet standaard in de enquête vermeld stond. Op deze manier wordt ook een hogere validiteit van het onderzoek nagestreefd.

Toch zullen er vragen overblijven waarbij het onmogelijk blijkt een alternatief antwoord in te vullen en de respondent een van de antwoordmogelijkheden zal moeten gebruiken. Hierop is wel de overweging te maken of er in dit geval sprake is van een valide of invalide meting. Babbie (2007, p.277) beargumenteert dat het wel noodzakelijk is om dan een definitie te hebben van wat een valide meting is. In het onderzoek wordt ervan uitgegaan dat een positieve reactie op voorgaande vragen ook een positieve reactie op moet leveren bij vervolgvragen. Op deze manier wordt gekeken of er een valide meting is gedaan van de indicator. De betrouwbaarheid van het onderzoek is zeer zeker gewaarborgd gezien gebruik wordt gemaakt van vragenlijsten waarbij een groot deel van de vragen al vaker zijn gebruikt in leefbaarheidsonderzoek, tevens wordt er gebruik gemaakt van een zeer grote onderzoeksgroep.

Resultaten:

Algemene resultaten

Aantal respondenten (N)=223

Responsieratio: 1200 enquêtes zijn verstuurd. Hiervan zijn er 223 weer ingeleverd. Dit levert een responsieratio op van 18,58%

Algemene vragen

1. Sinds hoeveel jaar woont u in Lonneker?

0 tot 9 jaar:	17,4%
10 tot 19 jaar:	19,7%
20 tot 29 jaar:	12,7%
30 tot 39 jaar:	19,2%
40 tot 49 jaar:	7,1%
50 jaar of langer:	23,9%

2. Waar heeft u hiervoor gewoond?

27,4%	Ik heb altijd in Lonneker gewoond
43,9%	Ik heb in een andere wijk of dorp binnen de gemeente Enschede gewoond
12,1%	In een andere gemeente binnen Overijssel
13,9%	In een andere gemeente buiten Overijssel
1,8%	In het buitenland
0,9%	Wil niet zeggen

3. Waar werkt of studeert u?

8,5%	Op mijn woonadres
1,3%	Elders in Lonneker
28,3%	Elders in de gemeente Enschede
19,7%	Elders in Overijssel
0,9%	Elders in Nederland
1,3%	In het buitenland
39,0%	Niet van toepassing (ik werk of studeer niet)

4. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

0%	Geen onderwijs gevolgd / afgemaakt
3,1%	Basisonderwijs
3,1%	Vorbereidend beroepsonderwijs (VBO), VMBO basis- of kaderberoepsgerichte leerweg
10,3%	MAVO / VMBO gemengde- of theoretisch gerichte leerweg
3,6%	HAVO / VWO
3,6%	Lager beroepsonderwijs (LBO)
22,4%	Middelbaarberoepsonderwijs (MBO)
37,7%	Hoger beroepsonderwijs (HBO)
13,5%	Wetenschappelijk onderwijs
1,3%	Gepromoveerd
1,3%	Wil niet zeggen

5. Waar heeft u uw hoogst voltooide opleiding gevolgd?

4,5%	In Lonneker
36,8%	Elders in de gemeente Enschede
28,3%	Elders in Overijssel
28,7%	Elders in Nederland
0,9%	In het buitenland
0,9%	Wil niet zeggen

6. Heeft u eerder in Lonneker gewoond?

16,1%	Ja
83,0%	Nee
0,9%	Wil niet zeggen

7. Waarom bent u toentertijd vertrokken uit Lonneker? (N=36)

17,1%	Vanwege studie
14,3%	Vanwege werk
22,9%	Vanwege privéomstandigheden
0%	Vanwege bureu
14,3%	Vanwege de prijs van een huur- of koopwoning in Lonneker
31,4%	Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

8. Waarom bent u weer in Lonneker komen wonen? (N=36)

Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven.

- 37,0% Vanwege de prettige woonsfeer
- 6,5% Vanwege werk
- 13,0% Vanwege de rust en het landschap
- 8,7% Vanwege de mensen en de buurt
- 34,8% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

9. Bij deze vraag gaat het specifiek om verenigingen, stichtingen en gemeenschappen die wel verbonden zijn met Lonneker. Van welke soort vereniging, stichting of gemeenschap bent u lid of bij welke van de onderstaande verenigingen, stichtingen of gemeenschappen, komt u minstens een keer per maand? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven (N=216).

15,9%	Vereniging Koninginnedag Lonneker
11,9%	Voetbalvereniging L.S.V.
2,6%	PKN, Kapel
4,7%	Gymnastiekvereniging
6,7%	Muziekvereniging Excelsior
0,2%	Pardoes
0,4%	PJO, Katholieke Plattelands Jongeren
0,2%	Touwtrekkersvereniging
6,5%	Tennisvereniging
16,4%	Jacobus parochie
7,5%	Anders namelijk: (Zie bijlage 1)
0,2%	De ruit Jeugdhonk
6,9%	Lonneker molen
2,4%	Één van de maneges
3,0%	Wielervereniging
1,5%	Toneelvereniging
0,2%	Jeu de boule vereniging
0,9%	Postduivenvereniging
0,2%	Boerenkapel
3,0%	Redactie van Op en Um Bold
0,6%	Dorpsraad
8,10%	Geen van de bovenstaande

3,6% (7) van de respondenten willen liever niet kwijt of ze wel of geen lid zijn. Wanneer we de mensen die wel hebben geantwoord als de onderzoekspopulatie nemen dus 216 respondenten van in totaal 223 die hadden kunnen antwoorden dan zien wij het volgende. 8,10% is geen lid is van een vereniging (37 respondenten) daar tegenover zijn 91,90% of 179 mensen lid van minstens één vereniging.

10. Bij deze vraag gaat het specifiek om verenigingen, stichtingen en gemeenschappen die niet met Lonneker verbonden zijn. Van welke soort vereniging, stichting of gemeenschap bent u lid? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=199).

- 6,9% Voetbalvereniging
- 0,9% Handbalvereniging
- 1,7% Gymnastiekvereniging
- 1,7% Muziekvereniging
- 6,9% Golfvereniging
- 21,9% Anders namelijk
- 1,3% Wielervereniging
- 15,9% Fitness
- 6,4% Tennisvereniging
- 0,9% Toneelvereniging
- 35,5% Geen van bovenstaande

10,8% (24) van de respondenten wil liever niet kwijt of ze wel of geen lid zijn van een vereniging buiten Lonneker. Wanneer we de mensen die wel hebben geantwoord als de onderzoekspopulatie nemen dus 199 respondenten van in totaal 223 die hadden kunnen antwoorden dan zien wij het volgende. 35,5% is geen lid is van een vereniging buiten Lonneker (83 respondenten) daar tegenover zijn 64,50% of 116 mensen lid van minstens één vereniging buiten Lonneker.

11. Waarom bent u lid van een vereniging, stichting of gemeenschap die niet verbonden is met Lonneker? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven (N=106).

- 57% Deze vorm van vrijetijdsbesteding wordt niet aangeboden in Lonneker
- 26,4% Historisch zo gegroeid (ik was al lid van deze vereniging voordat ik in Lonneker kwam wonen)
- 1,7% De kwaliteit van de aangeboden vrijetijdsbesteding in Lonneker is van onvoldoende niveau
- 14,9% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

34 respondenten wilden liever niet antwoorden 83 respondenten hoefden niet te antwoorden gezien deze respondenten “geen van bovenstaande” hebben geantwoord bij vraag 10.

12. Waarom bent u specifiek lid geworden van de vereniging, stichting of gemeenschap die wel verbonden is met Lonneker? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven (N=197).

- 27,8% In verband met de afstand (dichtbij)
- 31,3% Ik kende de mensen die bij deze vereniging, stichting of gemeenschap zitten
- 0% Goedkoop
- 0% Goede kwaliteit
- 9,2% Ik wilde mensen leren kennen
- 2,1% Ik wilde het uitproberen
- 0% Op doktersadvies
- 6,7% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)
- 22,9% Niet van toepassing

11,7% (26) van de respondenten wilden liever niet antwoorden

13. Hoe vaak beweegt u in de week? (minstens een half uur aaneengesloten inspanning, onder andere fietsen van en naar werk, wandelen, huishoudelijk werk, inclusief sport) 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 7,2% 1 keer per week
- 9,9% 2 keer per week
- 17,9% 3 keer per week
- 14,8% 4 keer per week
- 13,5% 5 keer per week
- 31,8% Meer dan 5 keer per week
- 4,0% Nooit (ga door naar vraag 16)

14. Hoe vaak doet u aan sport in verenigingsverband in de week ? (minstens drie kwartier forse inspanning), (Dit is de exclusief fietsen van of na werk, rustig wandelen en andere lichte inspanning) 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

21,5% 1 keer per week
20,2% 2 keer per week
8,1% 3 keer per week
1,3% 4 keer per week
0,9% 5 keer per week
0,9% Meer dan 5 keer per week
44,4% Nooit (ga door naar vraag 16)

15. Hoe vaak doet u individueel aan sport, dus niet in verenigingsverband (minstens drie kwartier forse inspanning), (Dit is de exclusief fietsen van of na werk, rustig wandelen en andere lichte inspanning) 4,5% (10) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

20,6% 1 keer per week
16,1% 2 keer per week
5,4% 3 keer per week
2,7% 4 keer per week
3,6% 5 keer per week
1,8% Meer dan 5 keer per week
45,3% Nooit (ga door naar vraag 16)

16. Hoe vaak en waar heeft u de afgelopen vier weken één van de volgende gelegenheden bezocht? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

Deze vraag is in drie delen opgedeeld.

Allereerst, welke gelegenheden worden bezocht? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=181).

22,2%	Restaurant
19,3%	Sprakel Café
16,7%	Eetcafé Sprakel
5,0%	Halfweg Café
4,3%	Ludscher Alm Café
1,0%	Sprakel in het bos
3,3%	Maneges
2,6%	Restaurant vliegveld Twente
6,9%	Restaurant hotel Savonije
3,6%	Hoge Boekel
10,5%	(Eet) Café elders
1,0%	Discotheek
3,6%	Anders: (Zie bijlage 1)

18,8% (42) van de respondenten zijn de afgelopen 4 weken nergens naartoe gegaan. Wanneer we de mensen die wel ergens naar toe zijn gegaan als de onderzoekspopulatie nemen dus 181 respondenten van in totaal 223 die ergens heen hadden kunnen gaan, dan zijn de bovenstaande resultaten van toepassing.

Ten tweede hoe vaak bezoeken respondenten een gelegenheid? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=181).

58,6% 1 keer
22,1% 2 keer
6,4% 3 keer
7,8% 4 keer
1,5% 5 keer
1,0% 6 keer
2,6% 7 keer of meer

Als derde als er een soortgelijk alternatief in Lonneker beschikbaar is waar gaan respondenten dan heen? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=126).

12,9% Ik ga naar een gelegenheid in Lonneker
87,1% Ik ga naar een gelegenheid buiten Lonneker

17. Indien u in de derde kolom, elders heeft ingevuld (87,1% van de respondenten heeft dit gedaan), waarom heeft u dan elders een gelegenheid bezocht? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=124). 1,6% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

8% Elders is de kwaliteit van de gelegenheid hoger
21,5% De mensen waarmee ik naar de gelegenheid ging, wonen elders
2,5% Goedkoper
9,2% De gezellige sfeer
20,9% Het grotere aanbod
0,0% Het oubollige karakter van Lonneker
1,8% Onvoldoende kwaliteit in Lonneker
36,1% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

18. Welke verandering ziet u graag in het aanbod van mogelijkheden tot

vrijtijdsvoorzieningen in Lonneker? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=199). 10,8% (24) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 18,2% Een ruimer aanbod, meer variatie
- 3,2% Een lagere prijs voor de voorzieningen
- 6,4% Een hogere kwaliteit
- 0,5% Een frequenter aanbod
- 8,2% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)
- 63,5% Tevreden met het aanbod

19. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen

A. Mensen die in Lonneker komen wonen, moeten zich aanpassen aan de gemeenschap in Lonneker. 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 0,9% Zeer oneens
- 12,6% Mee oneens
- 13,9% Neutraal
- 26,0% Mee eens
- 45,7% Zeer eens

B. Het gemeentebestuur doet voldoende voor Lonneker. 4,5% (10) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 3,6% Zeer oneens
- 22,9% Mee oneens
- 44,8% Neutraal
- 19,3% Mee eens
- 4,9% Zeer eens

C. De dorpsraad heeft invloed op het gemeentebestuur. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

7,6% Zeer oneens

19,3% Mee oneens

38,6% Neutraal

27,8% Mee eens

3,6% Zeer eens

D. De dorpsraad doet voldoende voor Lonneker. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Zeer oneens

7,2% Mee oneens

24,2% Neutraal

51,6% Mee eens

13,0% Zeer eens

E. De dorpsraad informeert de bewoners voldoende. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Zeer oneens

11,2% Mee oneens

16,1% Neutraal

53,4% Mee eens

16,1% Zeer eens

F. Het dorps huis in Lonneker functioneert goed. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Zeer oneens

4,9% Mee oneens

38,1% Neutraal

41,3% Mee eens

10,3% Zeer eens

G. Ik ben tevreden over het aantal activiteiten dat in Lonneker wordt georganiseerd voor de bewoners (tijdens feestdagen en door verenigingen). 3,6% (8) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Zeer oneens

5,4% Mee oneens

16,1% Neutraal

52,5% Mee eens

21,5% Zeer eens

H. Er zijn in het dorp voldoende culturele voorzieningen. 4,9% (11) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Zeer oneens

13,9% Mee oneens

35,0% Neutraal

31,8% Mee eens

12,6% Zeer eens

I. Er zijn in het dorp voldoende sportvoorzieningen. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Zeer oneens

12,1% Mee oneens

18,8% Neutraal

51,1% Mee eens

12,6% Zeer eens

J. In Lonneker zijn er voldoende plaatsen waar burgers gemeentelijke informatie kunnen krijgen. 5,8% (13) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

4,0% Zeer oneens

15,2% Mee oneens

43,5% Neutraal

26,5% Mee eens

4,9% Zeer eens

20. Vindt u dat Lonneker in het algemeen het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan?

1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 56,5% Vooruit
- 5,4% Achteruit
- 26,5% Gelijk gebleven
- 10,3% Weet niet / geen mening

21. Waar woont het familielid dat het dichtst bij u woont? 0,4% (1) respondent wilde liever niet antwoorden.

- 44,4% Elders in Lonneker
- 28,3% Elders in de gemeente Enschede
- 13,5% Elders in Overijssel
- 13,5% Elders in Nederland
- 0,0% In het buitenland

22. Hoe vaak bezoekt u het familielid dat het dichtst bij u woont? 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 5,4% Dagelijks
- 16,1% 2 á 3 keer in de week
- 33,6% Tenminste wekelijks
- 21,1% Tenminste maandelijks
- 19,3% Minder dan een keer in de maand
- 2,7% Jaarlijks
- 0,9% Nooit

23. Hoe vaak maakt u een praatje met de burens? 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 23,8% Dagelijks
- 33,2% 2 á 3 keer in de week
- 31,4% Tenminste wekelijks
- 6,3% Tenminste maandelijks
- 2,7% Minder dan een keer in de maand
- 0,4% Jaarlijks
- 0,9% Nooit

24. Hoe vaak gaat u naar verenigingen, stichtingen, gemeenschappen of activiteiten toe? 1,3%

(3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 0,9% Dagelijks
- 26,0% 2 á 3 keer in de week
- 25,6% Tenminste wekelijks
- 16,6% Tenminste maandelijks
- 13,9% Minder dan een keer in de maand
- 5,8% Jaarlijks
- 9,9% Nooit

25. Speelt u zelf een actieve rol bij het organiseren van activiteiten in Lonneker? 0,9% (2) van

de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 22,9% Ja
- 76,2% Nee

26. Gaat u wel eens naar openbare bijeenkomsten die worden georganiseerd door de dorpsraad (bijv. Dorpsplanplus)? 0,4% (1) respondent wilde liever niet antwoorden.

- 40,4% Nooit
- 30,5% Bijna nooit
- 24,7% Af en toe
- 3,6% Bijna altijd
- 0,4% Altijd

27. Wilt u aangeven in welke mate u het met de volgende stellingen eens of oneens bent?

A. Ik voel mij verantwoordelijk voor de leefbaarheid in mijn dorp. 0,4% (1) respondent wilde liever niet antwoorden.

- 0,4% Zeer oneens
- 4,5% Mee oneens
- 12,1% Neutraal
- 34,1% Mee eens
- 48,4% Zeer eens

B. Ik woon in een gezellig dorp met veel saamhorigheid. Alle respondenten hebben deze vraag beantwoord.

1,8% Zeer oneens

1,8% Mee oneens

21,1% Neutraal

52,9% Mee eens

22,4% Zeer eens

C. Ik heb weinig contact met andere dorpsbewoners. 1,8% (4) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

22,4% Zeer oneens

43,5% Mee oneens

18,4% Neutraal

11,2% Mee eens

2,7% Zeer eens

28. In welke mate zijn de volgende aspecten belangrijk voor de keuze om in Lonneker te wonen en te blijven wonen.

A. Voorzieningen in het dorp. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Erg onbelangrijk

6,3% Onbelangrijk

30,9% Neutraal

44,8% Belangrijk

14,3% Erg Belangrijk

B. De ruimte/rust. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Erg onbelangrijk

0,9% Onbelangrijk

4,0% Neutraal

52,9% Belangrijk

39,0% Erg Belangrijk

C. De veelzijdigheid van het dorp. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,2% Erg onbelangrijk
4,0% Onbelangrijk
33,6% Neutraal
48,4% Belangrijk
9,0% Erg Belangrijk

D. Verkeersveiligheid van het dorp. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Erg onbelangrijk
6,3% Onbelangrijk
22,0% Neutraal
42,6% Belangrijk
25,1% Erg Belangrijk

E. Geen criminaliteit in het dorp. 1,8% (4) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Erg onbelangrijk
0,0% Onbelangrijk
10,8% Neutraal
40,8% Belangrijk
44,8% Erg Belangrijk

F. Geen overlast in de wijk. 1,8% (4) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Erg onbelangrijk
0,0% Onbelangrijk
8,1% Neutraal
45,7% Belangrijk
43,0% Erg Belangrijk

G. De groenvoorzieningen in de wijk. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Erg onbelangrijk
0,4% Onbelangrijk
13,5% Neutraal
52,0% Belangrijk
30,0% Erg Belangrijk

H. Het buitengebied van Lonneker. 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Erg onbelangrijk
0,4% Onbelangrijk
4,0% Neutraal
40,4% Belangrijk
53,4% Erg Belangrijk

I. De activiteiten in het dorp. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,2% Erg onbelangrijk
3,1% Onbelangrijk
32,7% Neutraal
46,2% Belangrijk
13,0% Erg Belangrijk

J. Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

29. Wilt u voor onderstaande aspecten aangeven in welke mate u deze waardeert?

A. De ruimte/rust. 0,4% (1) respondent wilde liever niet antwoorden.

0,9% Erg ontevreden
0,4% Ontevreden
5,4% Neutraal
22,9% Tevreden
69,1% Erg tevreden
0,9% Weet niet

B. De veelzijdigheid van het dorp. 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Erg ontevreden
2,2% Ontevreden
21,5% Neutraal
44,4% Tevreden
30,5% Erg tevreden
0,4% Weet niet

C. Verkeersveiligheid van het dorp. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

6,7% Erg ontevreden
18,4% Ontevreden
16,1% Neutraal
28,7% Tevreden
24,7% Erg tevreden
2,7% Weet niet

D. Geen criminaliteit in het dorp. 2,2% (5) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,4% Erg ontevreden
1,3% Ontevreden
7,6% Neutraal
29,6% Tevreden
51,1% Erg tevreden
7,6% Weet niet

E. Geen overlast in de wijk. 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Erg ontevreden
1,8% Ontevreden
6,3% Neutraal
28,7% Tevreden
54,2% Erg tevreden
6,3% Weet niet

F. De groenvoorzieningen in de wijk. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Erg ontevreden
1,8% Ontevreden
8,5% Neutraal
35,0% Tevreden
48,4% Erg tevreden
3,1% Weet niet

G. Het buitengebied van Lonneker. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,4% Erg ontevreden
1,8% Ontevreden
3,1% Neutraal
24,2% Tevreden
57,4% Erg tevreden
9,0% Weet niet

H. De activiteiten in het dorp. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,4% Erg ontevreden
1,8% Ontevreden
11,2% Neutraal
44,8% Tevreden
33,6% Erg tevreden
4,0% Weet niet

I. Winkels voor dagelijkse levensbehoeften. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Erg ontevreden
8,5% Ontevreden
16,6% Neutraal
41,7% Tevreden
24,2% Erg tevreden
4,0% Weet niet

J. Openbaar vervoer. 4,5% (10) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

3,6% Erg ontevreden
10,3% Ontevreden
23,8% Neutraal
32,7% Tevreden
15,7% Erg tevreden
9,4% Weet niet

K. Sportvoorzieningen. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Erg ontevreden
2,7% Ontevreden
19,7% Neutraal
40,4% Tevreden
25,6% Erg tevreden
6,7% Weet niet

L. Dorpshuis. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Erg ontevreden
2,7% Ontevreden
21,1% Neutraal
39,9% Tevreden
24,2% Erg tevreden
8,1% Weet niet

M. Speeltuin. 7,2% (16) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,8% Erg ontevreden
5,8% Ontevreden
29,1% Neutraal
28,3% Tevreden
15,7% Erg tevreden
12,1% Weet niet

N. Jongerenontmoetingsplek. 9,0% (20) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,7% Erg ontevreden
9,9% Ontevreden
30,5% Neutraal
24,2% Tevreden
9,4% Erg tevreden
14,3% Weet niet

O. Hoe tevreden bent u over het geheel genomen over het dorp. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Erg ontevreden
0,4% Ontevreden
2,7% Neutraal
33,2% Tevreden
54,3% Erg tevreden
5,8% Weet niet

Voor opmerkingen en suggesties zie bijlage 1

30. In hoeverre bent u het (on)eens met de volgende stellingen? De mensen in Lonneker:

A. Zouden ingrijpen bij overlast van jongeren. 2,7% (6) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Zeer oneens
7,2% Mee oneens
14,8% Neutraal
36,3% Mee eens
39,0% Zeer eens

B. Zouden ingrijpen wanneer op straat een heftige woordenwisseling plaatsvindt. 4,0% (9) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Zeer oneens
11,7% Mee oneens
23,8% Neutraal
35,4% Mee eens
23,8% Zeer eens

C. Zouden ingrijpen als er een gevecht op straat plaatsvindt. 6,3% (14) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Zeer oneens
6,3% Mee oneens
35,0% Neutraal
45,3% Mee eens
5,8% Zeer eens

D. Zouden anderen aanspreken op overlast. 5,4% (12) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Zeer oneens
3,6% Mee oneens
23,8% Neutraal
60,5% Mee eens
6,7% Zeer eens

E. Zouden ingrijpen als ze getuige zijn van vandalisme. 5,8% (13) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,0% Zeer oneens
3,6% Mee oneens
22,9% Neutraal
60,1% Mee eens
7,6% Zeer eens

F. Zouden ingrijpen als ze getuige zijn van discriminatie. 7,2% (16) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

0,9% Zeer oneens
8,1% Mee oneens
39,0% Neutraal
38,1% Mee eens
6,7% Zeer eens

31. In wat voor soort woning woont u? 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 4,9% Huurwoning (coöperatie)
- 91,5% Koopwoning
- 2,2% huurwoning private eigenaar / studentenhuis

32. Wat is de kale huurprijs van deze woning? (de kale huurprijs is de huurprijs exclusief stookkosten, servicekosten, maar zonder aftrek van huursubsidie) Wanneer mensen bij vraag 31 koopwoning of huurwoning private eigenaar hebben geantwoord dan hoeven zij deze vraag niet te beantwoorden. Er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=13).

- 0,0% €0 tot €200
- 30,8% €200 tot €400
- 38,5% €400 tot €600
- 23,1% €600 tot €800
- 7,7% €800 of meer

33. Wat is op dit moment de WOZ waarde van uw huis? (Waardering Onroerende Zaak waarde). Als u het niet weet doe geef dan een schatting)

- 0,4% minder dan €100.000
- 15,2% €100.000 tot €200.000
- 27,4% €200.000 tot €300.000
- 26,5% €300.000 tot €400.000
- 16,6% €500.000 of meer
- 13,9% Weet niet / wil niet zeggen

34. Op dit moment worden seniorenwoningen in Lonneker toebedeeld op basis van loting. Stel dat u op een gegeven moment ouder wordt en kleiner wil gaan wonen of aangepast wil gaan wonen (seniorenwoning), zou u dan wanneer inwoners van Lonneker voorrang krijgen bij de loting zich inschrijven voor een seniorenwoning in Lonneker?

- 68,2% Ja
- 8,5% Nee
- 23,3% Weet niet / geen mening

35. Waarom zou u zich niet inschrijven voor een seniorenwoning in Lonneker, wanneer inwoners van Lonneker voorrang krijgen bij de inschrijving? Er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=17).

0,0% Er zijn toch te weinig woningen en ik maak nog steeds geen kans

29,4% Ik wil mijn oude dag niet doorbrengen in Lonneker

70,6% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

36. Op dit moment worden de leden van de dorpsraad aangevuld doormiddel van de kennissenkring. (Een lid van de dorpsraad kent nog iemand die ook wil plaatsnemen). Vindt u dat de dorpsraad democratisch verkozen moet worden voor een bepaalde termijn? Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=200). 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

44,1% Ja dat is een goed idee

30,5% Nee het bestaande systeem is prima

5,5% Nee, maar het oude systeem zou ook anders moeten namelijk: (Zie bijlage 1)

19,8% Weet niet / geen mening

37. In hoeverre bent u het (on)eens met de volgende stellingen.

A. De dorpsraad is een nuttig orgaan en doet veel voor het dorp. 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,2% Zeer oneens

4,0% Mee oneens

20,6% Neutraal

26,0% Mee eens

40,4% Zeer eens

5,4% Weet niet

B. De dorpsraad verricht taken die direct te herkennen zijn in het dorp. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1,3% Zeer oneens
4,9% Mee oneens
25,1% Neutraal
25,1% Mee eens
35,0% Zeer eens
5,4% Weet niet

C. De dorpsraad is te eenzijdig samengesteld. 4,5% (10) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,2% Zeer oneens
13,0% Mee oneens
38,1% Neutraal
20,2% Mee eens
8,1% Zeer eens
13,9% Weet niet

D. De dorpsraad is transparant en laat duidelijk zien wat voor werk er wordt verricht. 3,6% (8) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

2,7% Zeer oneens
6,7% Mee oneens
28,7% Neutraal
26,9% Mee eens
23,8% Zeer eens
7,6% Weet niet

38. Verricht u onbetaald werk / vrijwillige werkzaamheden in georganiseerd verband? Zo ja wat voor soort werkzaamheden verricht u voornamelijk. 3,1% (7) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 50,2% Nee, ik verricht geen vrijwilligerswerk
- 14,8% Ja, ik verricht voornamelijk bestuurswerk
- 9,9% Ja, ik verricht voornamelijk leidinggevend en organisatorisch werk, (bijv. voorbereiding activiteiten, lid commissie)
- 22,0% Ja, ik verricht voornamelijk uitvoerend werk (bijv. hand en spandiensten bij evenementen)

39. Op welke terreinen verricht u vrijwilligerswerk of onbetaald werk? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen) Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=126).

- 0,9% Politieke organisatie
- 19,1% Actiegroep of belangenvereniging
- 2,7% Hobby- of gezelligheidsvereniging
- 1,8% Vakbond of bedrijfsorganisatie buiten werktijd
- 18,7% Sportvereniging
- 7,6% Onderwijsinstelling
- 7,1% Culturele organisatie of vereniging
- 5,8% Organisatie voor hulpverlening gericht op ouderen
- 2,7% Organisatie ten behoeve van jeugd
- 1,8% Jongerenwerk
- 2,2% Dorpsraad of dorpshuis
- 12,4% Kerkelijke of levensbeschouwelijke organisatie
- 2,7% Organisatie voor natuur en landschap
- 2,7% Organisatie voor verzorging of verpleging
- 1,8% Ontwikkelingssamenwerking
- 3,1% Organisatie voor hulpverlening niet gericht op ouderen (bijv. Maatschappelijk werk)
- 7,1% Andere organisatie namelijk: (Zie bijlage 1)

40. Hoeveel uur per week besteedt u (gemiddeld) aan vrijwilligerswerk? er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=104).

- 12,5% Half uur of minder
- 15,4% Ongeveer 1 uur
- 23,1% Ongeveer 2 uur
- 34,6% 3 á 4 uur
- 10,6% 5 á 10 uur
- 2,9% 11 á 20 uur
- 1,0% 21 á 40 uur
- 0,0% Meer dan 40 uur

41. Op welke vlakken vindt u dat Lonneker verbeteringen kan aanbrengen ten opzichte van de huidige situatie? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen) Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=186). 16,6% (37) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 12,7% Natuur, milieu, landschapsbeheer
- 11,5% Economische activiteit
- 5,1% Saamhorigheid binnen het dorp
- 9,7% Woningbouw en ruimtelijke ordening
- 4,8% Maatschappelijke ontwikkeling
- 2,1% Criminaliteit en preventie
- 10,3% Voorzieningen en activiteiten
- 10,0% Kind en jeugd vriendelijkheid
- 29,0% Verkeersveiligheid
- 4,8% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

42. Heeft u verhuisplannen? Zo ja, op welke termijn? 3,6% (8) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 2,7% Binnen 1 jaar
- 6,7% Binnen 5 jaar
- 8,1% Binnen 10 jaar
- 78,9% Geen verhuisplannen binnen 10 jaar

43. Als u verhuist (naar een andere plaats dan Lonneker) waarom zou u dan verhuizen? er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven(N=36).

- 2,8% Gezinsuitbreiding
- 5,6% Werk
- 0,0% Studie
- 38,9% Ander type woning
- 8,3% Vanwege het voorzieningenniveau
- 0,0% Vanwege de sportfaciliteiten
- 0,0% Vanwege de sfeer in het dorp
- 8,3% Ik wil op mezelf wonen en niet in Lonneker
- 5,6% Ik wil op mezelf wonen en in Lonneker zijn de huizen te duur
- 30,5% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

44. In hoeverre bent u het (on)eens met de volgende stellingen.

A. Ik zou wel meer willen betalen voor producten met een fair trade label (bijv. Max Halvelaar). 6,7% (15) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 6,3% Zeer oneens
- 20,6% Mee oneens
- 23,8% Neutraal
- 21,5% Mee eens
- 18,8% Zeer eens
- 2,2% Weet niet

B. Ik overweeg binnen 5 jaar investeringen in de duurzaamheid van mijn huis (bijv. dubbel glas, zonnepanelen). 8,5% (19) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

- 6,7% Zeer oneens
- 20,2% Mee oneens
- 21,5% Neutraal
- 18,8% Mee eens
- 15,7% Zeer eens
- 8,5% Weet niet

C. Als de subsidie op duurzame investeringen hoger zou zijn, zou ik eerder bereid zijn tot investeren.
7,2% (16) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

3,1% Zeer oneens
8,1% Mee oneens
17,5% Neutraal
23,5% Mee eens
32,3% Zeer eens
8,1% Weet niet

D. Duurzaamheid kost mij alleen maar meer geld. 8,5% (19) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

7,6% Zeer oneens
18,8% Mee oneens
24,7% Neutraal
17,9% Mee eens
16,6% Zeer eens
5,8% Weet niet

45. Hoe is over het algemeen uw gezondheid? 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

15,2% Zeer goed
67,7% Goed
14,3% Gaat wel
0,9% Slecht
0,4% Zeer slecht

46. Wordt u door een langdurige ziekte, aandoening of handicap belemmerd in uw dagelijkse bezigheden? 3,6% (8) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

4,0% Ja, sterk belemmerd
17,9% Ja, licht belemmerd
74,4% Nee

47. In welk jaar bent u geboren? Er is een percentage ten opzichte het totaal aantal antwoorden weergegeven (N=219). 1,8% (4) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

1945 en eerder (65+)	35,2%
1946 tot en met 1965 (64 tot 45)	45,6%
1966 tot en met 1980 (46 tot 30)	16,9%
1980 en later (29 of jonger)	2,3%

48. Wat is uw geslacht? 1,3% (3) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

56,5%	Man
42,2%	Vrouw

49. Welke van de onderstaande situaties is op dit moment op u van toepassing? 0,9% (2) van de respondenten wilden liever niet antwoorden.

42,6%	Ik heb betaald werk in loondienst
10,3%	Ik ben werkzaam als zelfstandige
3,6%	Ik ben werkzaam in mijn eigen huishouden
2,2%	Ik ben scholier, student (volledig dagonderwijs (ook studenten met een bijbaan)
0,0%	Ik volg een combinatie van werken en studeren
35,9%	Ik ben met de VUT, gepensioneerd, ontvang AOW
1,8%	Ik heb een arbeidsgeschiktheidsuitkering (WIA, WAZ, Wajong)
2,7%	Ik heb een werkloosheids- of bijstandsuitkering
0,0%	Anders namelijk

50. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zich?

100,0%	Nederlandse
0,0%	Anders namelijk

51. Rekent u zich tot een kerkgenootschap of religieuze groepering? Zo ja, welke?

34,5%	Geen
6,7%	Protestantse kerk Nederland (PKN)
57,4%	Rooms-katholiek
1,3%	Anders namelijk: (Zie bijlage 1)

52. Welke gezinssituatie is op u van toepassing?

- 17,0% Alleenstaand
- 33,6% Echt(paar) zonder kinderen
- 2,2% Anders namelijk: (Zie bijlage 1)
- 44,8% (echt)paar met kind(eren)
- 2,2% Één ouder met kind(eren)

53. Wat is uw plaats in het huishouden?

- 98,2% Hoofdbewoner of partner hoofdbewoner
- 1,8% Thuiswonend kind
- 0,0% Studentenhuis
- 0,0% Anders namelijk

Conclusies

In het onderzoek wat is gedaan zijn er een aantal domeinen geïdentificeerd die invloed hebben op de leefbaarheid. Daarnaast zijn er nog een aantal vragen opgenomen specifiek voor de opdrachtgevers zoals de vragen met betrekking tot duurzaamheid en de dorpsraad. Met behulp van de resultaten is het mogelijk bepaalde factoren te onderscheiden die mogelijk voor verbetering vatbaar zijn. Allereerst zullen de deelconclusies ter sprake komen. Vervolgens zal aansluitend de hoofdvraag worden beantwoord. De deelconclusies zijn ingedeeld in domeinen die samen de leefbaarheid van Lonneker meten. De volgende domeinen zullen aan bod komen: wonen, woonomgeving, gezondheid, sport, sociale participatie, vrijetijdsbesteding, duurzaamheid en dorpsraad en bestuur.

Wonen

16 % van de respondenten heeft eerder in Lonneker gewoond en is weer teruggekeerd. De voornaamste redenen om te vertrekken waren privéomstandigheden en studie respectievelijk 22,9% en 17,1%. De voornaamste redenen om weer terug te keren waren de prettige woonsfeer en de rust en ruimte respectievelijk 37% en 13%. De respondenten zijn niet snel geneigd om te verhuizen. Bijna 50% van de respondenten woont langer dan 30 jaar in Lonneker. Bijna 80% geeft aan geen verhuisplannen te hebben in de komende 10 jaar.

Een andere opvallende constatering is dat het percentage koopwoningen in Lonneker ver boven het Nederlands gemiddelde ligt. 91,5% van de respondenten woont in een koopwoning tegenover 55,9% nationaal gezien. Daarnaast zijn de huizenprijzen hoog te noemen: landelijk valt 50% van de woningen in de WOZ categorie €100.000 tot €200.000 en ruim een kwart in de categorie €200.000 tot €300.000. Voor Lonneker geldt dat in de eerste categorie slechts 15,2% van de woningen vallen, en in de volgende categorie 27,4% valt. Vooral woningen in de eerste categorie zijn ondervertegenwoordigd hierdoor is er logischerwijs een hoger percentage aan duurdere woningen.

68,2% van de respondenten zou zich inschrijven voor een seniorenwoning, mits er loting zou plaatsvinden waarbij inwoners van Lonneker voorrang krijgen. Van de personen die zich niet zouden inschrijven voor een seniorenwoning is er niet één die dit zou doen omdat hij of zij denkt dat er te weinig seniorenwoningen zijn. 30% van de respondenten geeft wel aan de oude dag niet in Lonneker te willen doorbrengen.

Concluderend: De respondenten zijn geneigd in Lonneker te blijven wonen. De huizenprijs ligt ver boven het landelijk gemiddelde net als het eigenwoningbezit. Een groot gedeelte van de respondenten wil graag in Lonneker blijven wonen en wil graag voorrang bij het verkrijgen van een seniorenwoning.

Woonomgeving

82,5% van de respondenten antwoord positief op de vraag of de respondent zich verantwoordelijk voelt voor het dorp. 75,3% van de respondenten vindt vervolgens dat hij of zij in een dorp met veel saamhorigheid woont. Wordt er vervolgens gekeken naar factoren die belangrijk zijn om in Lonneker te blijven wonen dan valt op dat het buitengebied bovenaan staat. 93,8% van de respondenten vonden het buitengebied belangrijk tot zeer belangrijk voor de keuze om in Lonneker te blijven wonen. De volgende factoren die belangrijk wordt gevonden zijn, niet geheel verassend, de rust en ruimte (91,9%) vervolgens in afnemende mate van belangrijkheid: geen overlast (88,7%) geen criminaliteit (85,6%) groenvoorzieningen (82%) verkeersveiligheid (67,7%) activiteiten in het dorp (59,2%) voorzieningen (59,1%) en als laatste de veelzijdigheid van het dorp (57,4%). Vervolgens wordt er gekeken naar de tevredenheid van een aantal van de hierboven genoemde factoren. De volgende vraagstelling werd gehanteerd: In hoeverre bent u tevreden met deze factor? Hierbij antwoordde 25,1% van de respondenten dat zij ontevreden of zeer ontevreden zijn met de verkeersveiligheid. Vervolgens valt de volgende tabel op te maken: (Voor de overige factoren zie bijlage 1)

Verkeersveiligheid	25,1%
Jongerenontmoetingsplek	13,9%
Openbaar vervoer	12,6%
Winkels dagelijkse levensbehoeften	10,3%
Speeltuinen	7,6%

Overige factoren zijn niet opgenomen omdat de percentages onder de 4% kwamen, dit is een zeer klein aantal respondenten en daarom worden deze uitkomsten niet betrouwbaar geacht.

Verder dient overlast en onveiligheid ook te worden meegenomen in de analyse van de woonomgeving. Uit de enquête blijkt dat een ruime meerderheid (75,3%) van de respondenten denkt dat er wordt ingegrepen bij overlast van jongeren. Deze meerderheid is geslonken naar een krappe meerderheid van 51,1% van de respondenten wanneer het gaat om een gevecht op straat. Desalniettemin voelen de respondenten zich in grote mate verantwoordelijk voor de eigen veiligheid en het tegengaan van overlast.

Als laatste zijn er nog verbetervlakken te noemen voor Lonneker. Respondenten noemen als eerste verbetervlak de verkeersveiligheid (29%) daarna natuur, milieu en landschapsbeheer (12,7%) economische activiteit (11,5%) voorzieningen en activiteiten (10,3%) en kind en jeugd vriendelijkheid (10,0%). De overige verbetervlakken staan vermeld in bijlage 1.

Concluderend: Als er wordt gevraagd naar de algehele tevredenheid met het dorp, dan beantwoordt 87,5% van de respondenten dat zij tevreden dan wel zeer tevreden is. Dit wordt versterkt door het feit dat meer dan de helft van de respondenten vindt dat het Lonneker er op vooruit is gegaan afgelopen jaar. Slechts 5,4% vindt dat Lonneker erop achteruit is gegaan afgelopen jaar.

Gezondheid

82,9% van de respondenten beoordeelt de eigen gezondheid als goed tot zeer goed. Opvallend is dat 21,9% van de respondenten wel wordt belemmerd in de dagelijkse bezigheden door ziekte, een aandoening of handicap.

Concluderend: De beoordeling van respondenten over de eigen gezondheid is zeer positief te noemen, echter een op de vijf respondenten wordt op enigerlei wijze belemmerd in de dagelijkse bezigheden.

Sport

De inwoners van Lonneker bewegen over het algemeen onvoldoende: Slechts 31,8% geeft aan meer dan vijf keer per week te bewegen. 21,1% van de respondenten beweegt zelfs minder dan 3 keer per week. Daarentegen sport iets meer dan de helft van de bevolking tenminste één keer in de week. Opvallend is dat 63,7% van de respondenten vindt dat er voldoende sportvoorzieningen in het dorp zijn.

Concluderend: In Lonneker wordt ten opzichte van Nederland niet meer of minder gesport. Ongeveer de helft van de respondenten sport minstens een keer in de week. Opvallend is dat de jongeren van Lonneker (5 tot 17 jaar) juist ver bovengemiddeld aan sport doen. Verder beweegt één vijfde van de respondenten minder dan drie keer in de week. 31,8% van de respondenten beweegt meer dan vijf keer in de week.

Sociale participatie

Uit het onderzoek blijkt dat de respondenten graag zien dat mensen die in Lonneker komen wonen zich aanpassen aan de gemeenschap, maar liefst 45,7% is het zeer eens met de stelling dat een nieuwkomer zich moet aanpassen aan de gemeenschap. Verder blijkt dat 57% van de respondenten tenminste 2 a 3 keer in de week een praatje maakt met de buren. Slechts 4% doet dit minder dan een keer in de maand. Het contact met andere dorpsbewoners is ook frequent. Op de vraag of de respondent weinig contact heeft met andere dorpsbewoners antwoordt slechts 13,9% eens of zeer eens daartegenover staat 65,9% die het daar oneens of zeer oneens mee is.

Daarnaast gaat maar liefst 69,1% van de respondenten minstens maandelijks naar een activiteit of vereniging. Daarentegen beantwoordt maar 22,9% van de respondenten de vraag of er een actieve rol voor hem of haar is weggelegd bij het organiseren van activiteiten deze vraag positief. Ook officiële bijeenkomsten van de dorpsraad worden matig bezocht. 70,9% bezoekt deze bijeenkomsten nooit of bijna nooit.

Concluderend: Lonneker is een saamhorig dorp waarbij informele contactmogelijkheden, als een praatje met burens of dorpsbewoners en het bezoeken van een vereniging, frequent worden gebruikt. In tegenstelling hiermee zijn er maar een beperkt aantal respondenten zelf actief zijn bij het organiseren van activiteiten. Toch verricht wel de helft van de respondenten vrijwilligerswerk. Verder wordt er weinig gebruik gemaakt van formele wegen (zoals een dorpsraadvergadering) om de leefbaarheid te beïnvloeden.

Vrijtijdsbesteding

Veel respondenten zijn lid van minstens één vereniging die verbonden is met Lonneker, slechts een magere 8,1% is geen lid van een vereniging die verbonden is met Lonneker. Dit terwijl 35,5% geen lid is van een vereniging buiten Lonneker. In Lonneker zijn de respondenten het vaakst gelieerd aan de: Jacobus Parochie 16,4% en vervolgens, Vereniging Koninginnedag Lonneker 15,9% en de voetbalvereniging L.S.V. 11,9%. Van de verenigingen die niet verbonden zijn met Lonneker zijn de respondenten lid van een fitnessvereniging 15,9% of golf, voetbal of tennisvereniging (respectievelijk 6,9%, 6,9% en 6,4%). Wanneer respondenten lid zijn van een vereniging in Lonneker dan is dit vaak omdat de respondenten andere mensen kennen 31,3% of omdat het dichtbij is 27,8%. Wanneer respondenten lid zijn van een vereniging buiten Lonneker dan komt dit in 57% van de gevallen omdat de vrijetijdsbesteding niet in Lonneker wordt aangeboden. Slechts 1,7% vindt de kwaliteit van een soortgelijke vereniging in Lonneker onder de maat.

Wat betreft vrijetijdsbesteding met als hoofddoel ontspanning (restaurant, café) dan blijkt dat 18,8% van de respondenten de afgelopen vier weken niet naar een gelegenheid toe is geweest (voor een overzicht van alle gelegenheden zie bijlage 1). Opvallend is vervolgens, als een respondent de keuze krijgt voorgelegd naar een gelegenheid toe te gaan dan kiest slechts 12,9% voor een gelegenheid in Lonneker ten opzichte van 87,1% die een gelegenheid buiten Lonneker bezoekt. De voornaamste redenen hiervoor zijn: De mensen waarmee ik naar de gelegenheid toe ging wonen ergens anders (21,5%), een groter aanbod 20,9% of er is een gezelligere sfeer 9,1%. Wanneer respondenten vervolgens wordt gevraagd een mogelijke verandering aan te geven in het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen met als doel ontspanning dan is 63,5% tevreden met het huidige aanbod.

18,2% wenst echter een ruimer aanbod. Een veel gegeven reden is dat Enschede dichtbij is en wanneer men een andere gelegenheid wil bezoeken dan bestaan hier de mogelijkheden toe.

Wat betreft het aantal activiteiten zijn de respondenten zeer tevreden, maar liefst 75% van de respondenten is het eens tot zeer eens met de stelling dat er voldoende activiteiten worden georganiseerd. Verder blijkt dat er voldoende culturele voorzieningen zijn in het dorp slechts 15,7% van de respondenten denkt dat er te weinig culturele voorzieningen zijn.

Op de vraag of men vrijwilligerswerk verricht antwoord ongeveer de helft van de respondenten hier positief op. De voornaamste verenigingen waar vrijwilligerswerk wordt verricht zijn een actiegroep of belangenvereniging (19,1%) sportvereniging (18,7%) of een kerkelijke vereniging (12,4%). Verder blijkt dat 51% hier minder dan 3 uur per week aan besteed.

Concluderend: Veel respondenten zijn lid van een vereniging in Lonneker. Wanneer een respondent lid is van een vereniging buiten Lonneker dan is de oorzaak vaak dat de vrijetijdsbesteding niet in Lonneker wordt aangeboden. Vervolgens zijn er weinig respondenten die naar een café of restaurant in Lonneker gaan. Als redenen hiervoor worden gegeven dat de mensen waarmee men uitging ergens anders wonen of het aanbod te beperkt is in Lonneker. Het beperkte aanbod wordt echter niet als een probleem gezien, omdat er genoeg alternatieven in Enschede zijn. De respondenten zijn tevreden met het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd evenals het aantal culturele activiteiten.

Duurzaamheid

Over het algemeen staan de respondenten positief tegenover duurzaamheid zo zou 40,3% van de respondenten wel meer willen betalen voor producten met een fair trade label tegenover 26,9% die dit niet zou willen. Tevens zou 55,8% eerder bereid zijn tot investeren in duurzaamheid als de subsidie hoger zou zijn. In tegenstelling hiermee vindt 34,5% van de respondenten dat duurzaamheid meer geld kost ten opzichte van 26,4% van de respondenten die dat niet vindt.

Concluderend: De respondenten staan positief tegenover duurzaamheid. Veel mensen zijn bereid een hogere prijs te betalen wanneer een goed duurzaam is. Tevens is men eerder bereid investeringen te doen in duurzame oplossingen als de subsidie hoger zou zijn. Opvallend is wel dat een aanzienlijk deel van de respondenten duurzaamheid ziet als kostprijsverhogend aspect.

Dorpsraad en bestuur

Uit het onderzoek blijkt dat de meeste respondenten vinden dat de dorpsraad voldoende voor het dorp doet (meer dan de helft van de respondenten is het hier mee eens). Ook de informatievoorziening is op voldoende niveau. Er worden wel vraagtekens gezet bij vraag of de dorpsraad invloed kan uitoefenen op het gemeentebestuur, 26,9% is het oneens of zeer oneens met de stelling dat de dorpsraad invloed kan uitoefenen op het gemeentebestuur. Op de stelling: het gemeentebestuur doet voldoende voor Lonneker zijn evenveel respondenten het oneens tot zeer oneens met de stelling als dat er respondenten zijn die het er eens of zeer eens mee zijn. Een volgend punt is de samenstelling van de dorpsraad. Een democratische verkozen dorpsraad geniet voorkeur bij 44,1% van de respondenten tegenover 30,5% die dit geen goed idee vindt. Verder vindt een meerderheid dat de dorpsraad een nuttig orgaan is (66,4%) en dat de taken die het uitvoert duidelijk te herkennen zijn in het dorp (60,1%). Als laatste vindt 28,3% van de respondenten de dorpsraad te eenzijdig samengesteld tegenover 15,2% die dat niet vindt.

Concluderend: De respondenten vinden dat de dorpsraad genoeg doet voor het dorp en het dorp goed informeert. Echter, de respondenten vinden dat de gemeente niet voldoende doet voor het dorp. Ook kan de informatievoorziening vanuit de gemeente worden verbeterd. Met betrekking tot het functioneren van de dorpsraad lijken er wel ideeën te bestaan hoe het beter zou kunnen, maar een duidelijk plan is niet voorhanden. Een democratisch gekozen dorpsraad kan in ieder geval niet op een grote meerderheid rekenen.

Samenstelling observatie-eenheden

Lonneker is relatief hoog opgeleid waarbij meer dan 50% een afgeronde HBO of WO opleiding heeft genoten. 56,5% van de respondenten is een man tegenover 42,2% vrouw. 1,3% van de respondenten wilde liever niet antwoorden. 52,9% van de respondenten werkt in loondienst of heeft een eigen bedrijf. 35,9% ontvangt AOW of is met VUT. 57,4% van de respondenten rekt zichzelf tot het Rooms-katholicisme, 6,7% tot de protestantse kerk, 34,5% rekt zich tot geen geloof en 1,3% tot een andere religie.

Concluderend: Er zijn geen afwijkingen geconstateerd met betrekking tot de observatie-eenheden ten opzichte van het verwachte patroon.

Aanbevelingen

Als laatste dient de hoofdvraag beantwoordt te worden: *“In welke mate is Lonneker op dit moment leefbaar, en hoe kan de leefbaarheid worden verbeterd?”*. Uit de conclusies blijkt dat Lonneker een leefbaar dorp is om te verblijven. Om het tweede deel van de hoofdvraag te beantwoorden zullen per domein aanbevelingen worden gedaan.

Wonen

De loting die op het heden geldt voor een seniorenwoning wordt als onwenselijk beschouwd door de respondenten. Er wordt gepleit voor een lotingsysteem waarbij inwoners van Lonneker voorrang hebben bij het verkrijgen van een woning. Daarnaast is er een ondervertegenwoordiging van goedkopere koopwoningen waardoor de jongeren die in Lonneker zijn geboren er niet kunnen blijven wonen. Actief beleid om de woningmix evenwichtiger te maken strekt tot de aanbevelingen.

Woonomgeving

Uit het onderzoek blijkt dat de verkeersveiligheid zorgen baart. Concreet dient de inrichting van de Oldenzaalsestraat te worden bekeken. Daarnaast is de inrichting van het dorpsplein niet optimaal te noemen. Als laatste is de verkeerssituatie bij de scholen ook onwenselijk en dient deze te worden heroverwogen. Verder is het noodzakelijk de functie en de gebruiksmogelijkheden van het jongerenhonk opnieuw te bekijken, volgens een aanzienlijk deel van de respondenten is hij overbodig of spreekt hij de verkeerde doelgroep aan. Ook de aansluiting op het openbaar vervoer is met de verouderende bevolking opnieuw onderwerp van discussie. Als laatste is een speeltuin aan de oostzijde van het dorp zeer wenselijk.

Gezondheid en Sport

Voor de oudere bevolking van Lonneker kent gezondheidsproblemen en wordt belemmerd in de dagelijkse bezigheden. Voor deze groep is een actief gezondheidsbeleid aan te raden. De gemeente kan in samenwerking met andere instellingen de gezondheid verbeteren of langere tijd op een hoog niveau stabiel houden.

Sociale participatie

Gezien de respondenten weinig gebruik maken van de formele wegen om de leefbaarheid te beïnvloeden zijn onderzoek zoals deze van wezenlijke belang om te kijken of de leefbaarheid die wordt verondersteld door de gemeente aansluit bij de behoefte van de bewoners. Op termijn is vervolgonderzoek een juiste keuze.

Vrijtijdsbesteding

Het verenigingsleven in Lonneker is zeer actief en de enige aanbeveling die op dit vlak valt te maken is dat de gemeente en de dorpsraad actief bij dienen te dragen aan de realisatie van deze activiteiten en stimulering hiervan op een acceptabel niveau dient te blijven.

Duurzaamheid

Om de duurzaamheid te vergroten kan gedacht worden aan subsidies op duurzame investeringen. Mogelijkerwijs zou een pilot om duurzaamheid te ontwikkelen in Lonneker een goede optie zijn.

Dorpsraad en bestuur

De respondenten hebben niet een uitgesproken positieve mening over de bijdrage van de gemeente aan het dorp. Vooral de gemeente moet de zichtbaarheid van de taken die het verricht tonen en duidelijk communiceren naar de burgers toe. Verder dient de samenstelling van de dorpsraad te worden heroverwogen. Een goede optie zou kunnen zijn om een lijst op te stellen van verschillende typen bewoners die allen een stem hebben in de dorpsraad, bijvoorbeeld minimaal één jongere.

Referenties

Babbie, E. (2007) *The practice of social research*, 11th edition, Belmont, Wadsworth.

Gemeente Enschede & LIVIO, (2008). Projectplan “seniorenproof” in Lonneker, thema: Lonneker in evenwicht, Enschede.

Gemeente Enschede, Stichting dorpsraad Lonneker (2009). Dorpsplanplus, Uitvoeringsplan Lonneker, Enschede.

Sociaal Cultureel Planbureau, (2006). Thuis op het platteland, de leefsituatie van platteland en stad vergeleken, redactie: Steenbekkers, A., Simon, C., Veldheer, V., Den Haag.

Bijlage 1, antwoorden gegeven bij open vraagstellingen:

7. Waarom bent u toentertijd vertrokken uit Lonneker?

- Onder Maria parochie gekomen
- Gedwongen
- Huwelijk
- Groter huis, huwelijk en kinderen
- In verband met woningnood
- Weggetrouwd uit Lonneker
- Gaan samenwonen
- Geen passende woning in Lonneker
- Huwelijk
- Zelfstandig gaan wonen
- Huwelijk

8. Waarom bent u weer in Lonneker komen wonen?

- Sociale contacten familie
- Ouders
- Wortels liggen hier
- Geboorteplaats
- Wilden graag weer buitenaf wonen
- Thuisbasis
- Perfecte woning
- Overerving van het huis
- Nieuwbouwproject dicht bij familie
- Dichter bij familie wonen
- Eigen woning
- Ouderlijke woning gekocht
- Ouderlijk huis kwam vrij
- Opa en oma ten behoeve van de kleinkinderen
- Vanwege familie

9. Van welke soort vereniging, stichting of gemeenschap bent u lid of bij welke van de onderstaande verenigingen, stichtingen of gemeenschappen, komt u minstens een keer per maand?

- 2xYoga
- 11x IJsbaan
- De sliepsteen
- Historische kring Enschede Lonneker
- Stichting AED
- 3x Landelijke rijvereniging Twensche Ros
- Stichting kunstroute Lonneker
- 6x KVG
- Het Lonneker open podium
- De volkstuinvereniging
- 2x Volleybal
- 2x HALO
- Historische vereniging
- Tai Chi
- 2x Woning/buurt vereniging
- Rooms-Katholiek zangkoor
- Zonnebloem
- Bridge club Lonneker

10. Bij deze vraag gaat het specifiek om verenigingen, stichtingen en gemeenschappen die niet met Lonneker verbonden zijn. Van welke soort vereniging, stichting of gemeenschap bent u lid?

- Overdekte tennisbaan
- 3x Zangkoor
- Motorclub De Toerenteller Albergen
- Natuur en milieu raad
- 4x Hockey
- Vrienden grote kerk
- Squashbond Nederland
- Twente bad Hengelo
- 2x Tai Chi
- Aqua Jogging

- Tuindersclub
- Atletiek vereniging
- Midwinterhoornblazen
- 3x Zwemmen
- 2x Volleybal
- LTO
- Squash lokale vereniging
- Motorclub
- 2x Biljartclub
- Vereniging Koninginnedag Lonneker
- Vrijwilliger Livio
- 2x IJclub
- Korfballen
- Skivereniging
- De toekomst, Klootschieten
- Schilderen
- Scoutinggroep
- 2x Oudheid vereniging
- Burger Sociëteit Ontspanning
- Gids van de grote kerk Enschede
- Oecumenische werkgroep Enschede
- Service club
- Paardensport vereniging
- DOS
- Bridge
- Gym
- Roeien
- 2x Unie van vrijwilligers
- Jagers W.B.E.
- Schaakvereniging
- Damesclub
- yoga
- Nivol

11. Waarom bent u lid van een vereniging, stichting of gemeenschap die niet verbonden is met Lonneker? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Speelt op gemeentelijk niveau
- Te Twents
- Je wordt nooit echt Twents voel me hier niet echt thuis.
- Historisch culturele waarde
- Tijdstip van de les komt mij niet uit
- Tennisbaan steeds bezet in Lonneker
- De andere baan is een overdekte tennisbaan
- Het betreft hier militaire clubs
- Voor Lonneker was ik al doende in Lonneker wordt het nu teveel
- In verband met bekenden
- Al meer dan 30 jaar lid
- Meer contacten in Enschede
- EMOS destijds liever georganiseerd sinds 1958
- Volleybal geen grote hal
- Dubbel lid
- Niet aangeboden op een voor mij geschikt tijdstip
- Muziekvereniging met muzieksoort die niet in Lonneker wordt aangeboden
- Ligging Sybrook golf

12. Waarom bent u specifiek lid geworden van de vereniging, stichting of gemeenschap die wel verbonden is met Lonneker? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Fietsverzekering zat bij het abonnement in
- Schoolgaande kinderen
- Steunen van familielid
- Gezelligheid
- Inhoud
- Zinnvolle bijdrage aan gemeenschap
- Vanwege de sociale samenhang
- De molen ligt in mijn straat
- Wij houden van muziek
- Sociaal gebeuren
- iets doen voor de gemeenschap
- Historisch
- Huren van machines
- Het dorpse karakter
- In samenwerking met belangen vereniging voor gez. Bewoners Lonneker
- 2x Vanwege geloof
- Tennis is een leuke sport!

16. Hoe vaak en waar heeft u de afgelopen vier weken één van de volgende gelegenheden bezocht? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Kleinsman
- 3x Bioscoop
- Bommel
- Concours hippique

17. Indien u in de derde kolom, één keer, of meer, elders (dus een 2) heeft ingevuld, waarom heeft u dan elders een gelegenheid bezocht? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- 8x Een keer wat anders
- 12x Meer aanbod
- Sprakel leuk terras Savonije niet oubollig
- 13x Lag op de weg, toeval
- Elders kunnen we beter glutenvrij eten
- Club zit in de stad

- 2x In verband met werken in het buitenland
- 20x Vakantie
- Op uitnodiging
- Lezersmenu is vaak elders
- 2x Leuke gelegenheid voor kinderen
- Familiefeest

18. Welke verandering ziet u graag in het aanbod van mogelijkheden tot vrijetijdsvoorzieningen in Lonneker?

- Bingo spellenmiddag
- 3x Zwembad
- Kwaliteit Savonije moet omhoog
- Zaalvoetbal
- Vliegveld weer open
- 4x Fitness
- Bloemschikken
- Schilderen
- 400 meter ijs/skatebaan
- Spinning
- 3x Grote sporthal / multifunctioneel centrum
- Meer keuze in verschillende soorten vrijetijdsvoorzieningen
- Discotheek
- Op sportgebied bijvoorbeeld judo of dans voor de kinderen, op creatief gebied, goedkoper maken door bijvoorbeeld subsidie.
-

28. In welke mate zijn de volgende aspecten belangrijk voor de keuze om in Lonneker te wonen en te blijven wonen.

- 2x Ligging van Lonneker dichtbij snelweg en de stad
- Groenvoorzieningen zijn hard nodig en onderhoud dient beter te worden, daarnaast verdwijnen veel voorzieningen zoals de post en de bank.
- Heropening van het vliegveld Twente
- Geschikt huis
- Lawaai Oldenzaalsestraat neemt erg toe
- Vliegbasis sluiten
- Meer straatverlichting in het buitengebied is namelijk een stuk veiliger

- Ontwikkelingen gebied en infrastructuur op en rond vliegveld
- Overzichtelijkheid van het dorp, het gevoeld erbij te horen
- Prima
- De ontwikkeling van verkeer en vliegveld
- Te veel nieuwbouw, teveel import dorp moet dorp blijven! Ook zijn er teveel culturele voorzieningen.
- Zorgdragen voor een multifunctioneel centrum in het dorp!
- Er wordt teveel georganiseerd voor niet Lonnekenaren
- Het dorpse karakter
- Voorzieningen dichtbij van Enschede, Oldenzaal en Hengelo
- Meer winkels! Buitengebied is erg belangrijk!
- Fraai buitengebied, vlakbij stad met veel voorzieningen ideaal
- Fietsafstand Enschede
- De eenheid in het dorp
- Veel eigen woningbezit
- Algehele sfeer
- De saamhorigheid / betrokkenheid / veiligheid van een dorp voornamelijk voor de kinderen.
- Enschede is vlakbij dus culturele voorzieningen genoeg!

29. Wilt u voor onderstaande aspecten aangeven in welke mate u deze waardeert?

- Hondenpoep overal, bus door het dorp laten lopen
- SVP afblijven van de schil van Lonneker. Parkeren vooraan in de dorpsstraat, trottoir verbeteren!
- AED's ophangen voor heel het dorp en buitengebied meer mensen opleiden, kruispunt Oldenzaalsestraat en landweeweg beveiligen, driesprong verergert en vliegveldweg beveiligen.
- Mijn straatje veranderd, tuinen worden parkeerhaven WOZ waarde is te hoog kan het huis niet verkopen.
- Verbinding tussen oost en west dorp, oversteek Oldenzaalsestraat, verkeersveiligheid
- Oranje comité warboel, café sprakel zeer actief daardoor leuke activiteiten, vereniging Koninginnedag moet echt actiever te werk gaan.
- Laat het buitengebied van Lonneker zoals het is, maak er absoluut geen kunst of vrijetijdsgebied van jammer van het bestaan van de boeren in Lonneker.
- Er komt steeds meer verkeer door het dorp heen, erg onveilig.
- Verkeersveiligheid bij scholen en Oldenzaalsestraat zijn zeer onder de maat!

- Een dorp bij een stad hoeft niet alles te hebben.
- Lawaai, er vinden te veel muziekactiviteiten plaats, bijvoorbeeld in de grote tent tijdens de grote kermis, lawaai 3 avonden lang tot 02:00 in de nacht.
- Doe iets aan de verkeersveiligheid o.a. een richting verkeer snelheidscontrole
- Groenvoorzieningen bijhouden opruimen van trottoirs vegen en opnieuw bestraten ze zijn smal en scheef.
- Dorp is prachtig, dorpsplein ziet er schitterend uit alleen de veiligheid laat te wensen over
- Groenvoorzieningen zijn nogal saai ingericht
- Met het plan van Lonneker (te gast in Lonneker) is veel schade aangericht aan de kleinschaligheid van het landschap aldaar. De laatste berichten daarover maken duidelijk dat het "gast zijn" volstrekt vergeten is 2: De reconstructie van het dorpsplein is mislukt een plein met een weg er doorheen, hoe verzin je het!
- Voortsweg slecht uitzicht op verkeer van rechts, braakweg, vergertweg niet veilig, kruising snellenweg - vliegveldweg onoverzichtelijk, in het buitengebied graag meer banken en fietspaden
- De plaats van het zwembad had de dorpsraad moeten behouden of opnieuw weer oppakken om het alsnog weer te openen, jammer dat het vliegveld en het zwembad weg zijn
- Een Jongeren Open Podium is prima maar niet te dicht bij woningen in verband met overlast
- Voor het buitengebied honden aan de lijn en poep meenemen, en niet alleen binnen de dorpskern controleren, een grote sporthal zou ook een goed idee zijn.
- Oplossingen zoeken voor de verkeerssnelheid en hoeveelheidverkeer op de Oldenzaalsestraat alsmede de Scholtenreimerstraat!
- Vergeet het buitengebied niet!
- Stop met het verder bebouwen van de open ruimte!!
- Kruispunt Lonnekermolen weg en Oldenzaalsestraat is het wegdek slecht aangelegd, de oversteek is gevaarlijk (stoplicht). Een grotere gymzaal aanleggen is een goed idee!
- Lekker wonen
- Het verkeer op de Oldenzaalsestraat mag minder, 2 lantaarnpalen extra op nieuwe dijk.
- Er wordt teveel gebouwd!! Maar juist niet voor de jeugd van Lonneker. Lonneker wordt buitengebied van het westen!! Niet dus!! Het is mooi het moet mooi blijven. Tegengaan van import!
- Onderzoek de mogelijkheid om een multifunctioneel centrum op te zetten, een accommodatie waar alles onder een dak zit.
- Maak de ruit weer voor jongeren die nog niet de stad "mogen" dus voor 14 en 15 jarigen nu is het een ongecontroleerde zuipkeet voor jeugd!

- De verkeersveiligheid is voor de schoolgaande jeugd niet optimaal, geen goed zicht. De dorpsstraat is 's morgens een chaos voor Lonneker school / Dalton.
- Uitbereiding van voorzieningen voor ouderen in bijvoorbeeld dorpshuis of boerderij van dagopvang en nachtopvang en evt. hospice, zodat dorpsbewoners niet uit Lonneker hiervoor hoeven te verhuizen.
- Het afnemende winkelaanbod in Lonneker maakt dat wij in Oldenzaal boodschappen doen.
- Het zou mooi zijn als er weer een discobus ging vanaf Lonneker.
- Voorzieningenniveau van winkels blijven achter.
- Verkeersveiligheid moet omhoog en snelheid moet omlaag op aanvoer wegen! Oldenzaalsestraat is onzin, Rondweg via hardweerweg/ Lossersestraat is een prima alternatief!
- Gaarne asfalt kerkpaden herstellen aangrenzende straten + greppels uitdiepen!
- Discotheek
- Zebra bij oversteek wegmansbosje straat/paadje achter dalton naar liduina, speeltuin is modderpoel, spelen in het bos mooi aangelegd maar onpraktisch
- Zeer tevreden!
- Wij zouden wel willen verhuizen als wij voor ons een goede seniorenwoning konden vinden in Lonneker! Schandalig die loting!
- De grote steen bij het inkomen van het dorp (voortsweg) zou weer op een mooie sokkel moeten staan, zoets als voorheen op het dorpsplein.
- Twentse Mark manege uitbreiden, uitbereiding sporthal noodzakelijk!
- Verrommeling van het buitengebied tegengaan
- Oldenzaalsestraat is moeilijk over te steken.
- Erg tevreden!
- Waarom geen busverbinding meer via Oldenzaalsestraat - De klomp
- Het dorpsplein is mooi maar wordt verpest door 1 het doorgaande autoverkeer, 2 ongebreideld parkeren. Moet autoluw worden gemaakt harde knip.
- Mate van tevredenheid hangt onder andere af van de levensfase waarin men verkeert, van het verwachtingspatroon dat men heeft van een wijk met een bepaalde omvang en van hetgeen men reëel kan verwachten van een wijk met een beperkte omvang.
- Speeltoestel op Demmerskamp of in de buurt zonder een straat over te steken voetbalveldje is al een mooi initiatief.
- Als het goed is komt hier een speeltuin dan tevreden.
- Dorpsplein autovrij dus parkeerverbod op het plein!

- Alleen zeer ontevreden over de Oldenzaalsestraat wanneer komt er eens een rondweg!! We kunnen de straat haast niet oversteken!
- Er wordt erg hard gereden, er is geen speeltuin aanwezig aan de zijde van het dorp waar ik woon, Een speeltuin zou erg wenselijk zijn aan de kant van de Lonneker molenweg, bijv. Bij de molen.
- Onveilig dorpsplein! Niet duidelijk, geen stoep straat afscheiding, geen overzicht! Lonnekermolen weg, stoep met parkeervakken, kinderen spelen op stoep dus ook waar de parkeervakken zijn. Geen duidelijk verschil tussen de stoep en de straat, er is geen echte stoeprand, dus onveilig voor kinderen. Oldenzaalsestraat verkeerslicht! er rijden dagelijks veel auto's en fietsers door rood, zelfs als er mensen van de klaar-over bij staan!!
- De bus zou op het dorpsplein moeten stoppen

35. Waarom zou u zich niet inschrijven voor een seniorenwoning in Lonneker, wanneer inwoners van Lonneker voorrang krijgen bij de inschrijving?

- Ik wil in de stad wonen
- Dan zou ik een appartement in de stad zoeken
- Alle mensen die ik ken wonen te ver weg ik trek weg uit Overijssel
- Hoop ik eigen huis te blijven
- Ik pas mijn eigen huis aan
- Ik Kan deze woning aanpassen
- Woon reeds gelijkvloers
- Genoeg andere leuke plekken dicht bij het centrum van Enschede
- Ik wil in mijn eigen huis of dichterbij de stad wonen
- Ik wil dichterbij stadse voorzieningen wonen
- Blijf wonen waar ik nu ook al woon
- Ik woon naast mijn zoon

36. Op dit moment worden de leden van de dorpsraad aangevuld doormiddel van de kennissenkring. (Een lid van de dorpsraad kent nog iemand die ook wil plaatsnemen). Vindt u dat de dorpsraad democratisch verkozen moet worden voor een bepaalde termijn?

- Soms gericht vragen of iemand wil, indien deze persoon specifiek kennis/kunde heeft
- Ook leden vragen die kort in Lonneker wonen omdat zij een frisse kijk hebben
- Via een profiel, en sollicitatie daarop, via oproep
- Jongere leden
- Selecteren op basis van competenties
- Verder zoeken naar goede kandidaten
- Meer openheid, wanneer een plek vrij is moet dit in op en um'n bolt komen.
- Je moet er ook spontaan in kunnen stappen
- Vacatures melden in op en om bult zodat mensen zich aan kunnen melden
- Representatieve samenstelling is belangrijk, dorpsraad moet daar zelf criteria voor opstellen.
- Breder polsen
- Goed om ook open te staan voor betrokken inwoners die misschien nog wat minder bekend zijn, een kans bieden.

39. Op welke terreinen verricht u vrijwilligerswerk of onbetaald werk?

- Oecumenische groep
- Beroepsvereniging
- Collecteren
- Vereniging voor illegalen
- Paasvuur
- Molen
- 2x Ouderenbond
- Crèche
- Zonnebloem
- Kledinginzameling
- Vrijtijdsbesteding voor verstandelijk gehandicapten
- Katholieke vrouwen gilde
- Unie van vrijwilligers
- commissie straat
- Ondernemersklankbord
- VKL

41. Op welke vlakken vindt u dat Lonneker verbeteringen kan aanbrengen ten opzichte van de huidige situatie? (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Woningbouw vooral 50+
- Groene container
- Sportfaciliteiten
- Minder muziekkavonden
- Rondweg
- Wateroverlast
- 's winters met gladheid aan dorpsstraat speciaal voor ouderen een boodschappendienst.
- Bomen kappen in verband met overlast, vooral berken.
- Denk ook eens aan woningen voor de jeugd niet alleen voor ouderen!
- Meer winkels
- Vuilnis in het buitengebied, illegale storting en veel Mac Donalds afval
- Tevreden
- Zwerfvuil, "spelen in het bos" speeltuin is een tulband van zwarte aarde, liever houtsnippers of iets dergelijks.
- Verlichting buitenwijken namelijk de bergweg
- Seniorenwoningen
- Oldenzaalsestraat!

43. Als u verhuist (naar een andere plaats dan Lonneker) waarom zou u dan verhuizen?

- Tuin niet meer fysiek aankunnen, niet gezond genoeg
- Stedelijke voorzieningen direct in de buurt
- Kleiner in de buurt van Nijmegen
- Grotere tuin
- Dichter bij centrum Enschede
- Seniorenwoning
- Dichter bij familie
- Seniorenwoning + tuin gelijkvloers
- Kleiner wonen
- Niet meer in staat om hier te blijven wonen
- Seniorenproject

49. Welke van de onderstaande situaties is op dit moment op u van toepassing? (Gelieve aan te geven welke omschrijving het beste past bij uw hoofdactiviteit)

- Militair pensioen, + twee dagen een bijbaantje
- Rentenier
- Deels loondienst deel AOW
- Geen aow-er een vutter en niet meer actief werkzaam
- Parttime baan en huishouden gezin
- Ontvang ANW

51. Rekent u zich tot een kerkgenootschap of religieuze groepering? Zo ja, welke?

- Evangelisch
- 2x Apostolisch genootschap

52. Welke gezinssituatie is op u van toepassing?

- Woon met familie
- Weduwe
- Samenwonend
- Zelfstandige oude mensen